

Forslag til uttale til tiltaksplanar etter kvalitetsnormen for villrein i Hardangervidda og Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei villreinområder

Fyresdal kommune takkar for høvet til å gje innspel til forslag til tiltaksplan etter kvalitetsnormen for villrein. Kommunen er ein del av Setesdal Austhei villreinområde, og har lang tradisjon for aktiv bruk og forvaltning av fjellområda våre – både gjennom friluftsliv, beitenæring og lokal kulturbruk.

1. Generell støtte til målet om betre villreintilstand

Fyresdal kommune stør målet om å sikre gode levekår for villreinen og å stanse den negative utviklinga i villreinområda. Villreinen har ein viktig plass i norsk natur og kulturhistorie, og kommunen ønskjer å bidra til ei berekraftig forvaltning.

2. Kommunen si vurdering av tiltaksplanen

Fyresdal kommune vil likevel uttrykkje uro over fleire av tiltaka som er foreslått. Fyresdal er ei fjellbygd der tilgangen til utmark og fjellområde er avgjerande for både næringsliv, livskvalitet og lokal identitet. Tiltaksplanen, slik den ligg føre, kan få følgjande konsekvensar:

- **Friluftslivet** kan bli sterkt avgrensa dersom ferdselsrestriksjonar vert innført i store delar av fjellområda. Dette vil ramme både fastbuande og tilreisande, og svekkje opplevingsverdien og bulysta i bygda. Her tenkjer vi særleg på regulering av ferdsel på vegar knytt til vassmagasina i heiane, der det i konsesjonsvilkåra er gjeve ein allmenn adgang til bruk av vegane. Stenging av slike vegar vil gjere det vanskeleg å nytte heiane til friluftsliv, næring og kultur.
- **Beitenæringa** er avhengig av tilgang til fjellbeite, stølar og tilsyn. Restriksjonar i bruk av heiane til utmarksbeite, samt tiltak som hindrar bruk av motorisert ferdsel til beiteområde (mellom ana bruk av vegar til vassmagasin) vil svekkje driftsgrunnlaget og gjere det vanskeleg å halde oppe aktiv drift.
- **Tilkomst til fjerntliggjande hytter** er ein føresetnad for trygg og praktisk bruk av fjellområda, både sommar og vinter. Mange hytter ligg langt frå veg, og motorisert ferdsel er naudsynt for vedlikehald, vedtransport, og tryggleik ved t.d. uver og uforutsette hendingar
- **Motorferdsel i utmark** vert i dag regulert gjennom lovverket og lokal praksis. Kommunen har etablert ordningar for næringskøyring og dispensasjonar som fungerer godt. Tiltaksplanen må ikkje undergrave dette lokale handlingsrommet.

3. Kommunen sitt syn på vidare prosess

Fyresdal kommune meiner at tiltaksplanen må:

- **Ta omsyn til lokal bruk og tradisjonar**, og ikkje innføre generelle restriksjonar utan lokal forankring.
- **Opne for differensiert forvaltning**, der sårbare område kan ha strengare vern, medan andre område kan nyttast til friluftsliv og næring.
- **Styrke lokal medverknad**, og sikre at kommunane har reell påverknad i utforminga og gjennomføringa av tiltak.
- **Respektare kommunalt sjølvstyre**, særleg i saker som gjeld arealbruk, motorferdsel og friluftsliv.

4. Forventning om revisjon av Heiplanen og kartgrunnlaget

Fyresdal kommune forventar at det vert gjennomført ein revisjon av Heiplanen med tilhøyrande kart- og faktagrunnlag. Dagens planverkinnehar feil og manglar knytt til områdebruk, trekkruiter og funksjonsområde for villrein, noko som igjen har direkte innverknad på vurderingar av tiltak og arealbruk. Ein revisjon må skje i tett samarbeid med kommunane og lokale aktørar, og baserast på oppdatert og lokalt forankra kunnskap.

5. Avslutning

Fyresdal kommune ønskjer å vere ein konstruktiv part i arbeidet med å betre villreinens situasjon. Samstundes må tiltaka vere balanserte, kunnskapsbaserte og tilpassa lokale forhold. Kommunen ber om at tiltaksplanen vert justert slik at han i større grad ivaretek friluftslivet, beitenæringa og tilkomsten til fjellområda – også med motorisert ferdsel der det er naudsynt og forsvarleg.